

Tekst til Hverdagslivspalten i TA lørdag 21.01.17

Av Beate Alstad

SEX, SELV OM DET GJØR VONDT.

I terapirommet møter vi sexologer kvinner med dyspareuni, som er det kliniske navnet på smerter under samleie. Det som ofte forundrer oss er at disse kvinnene gjennomfører samleie selv om det gjør vondt. Forekomsten av smerter eller ubehag under samleie kan være høy, spesielt for yngre kvinner. I en stor undersøkelse fra Nederland blant unge kvinner fra 12 til 25 år fant man ut at over 50 prosent opplevde smerter under samleie, noen bare av og til, mens andre alltid. Undersøkelsen avdekket også at nesten halvparten av disse unge kvinnene mente at smertene var et problem.

Men hvordan klarer disse kvinnene å gjennomføre et samleie når de opplever å ha så store ubehag? Svarene kan være like mange som det er kvinner med dyspareuni. Alt fra det å ta smertene med på kjøpet ved seksuell opphisselse, fordi de føler seg elsket og mener det er viktigere enn smerten, fordi de tror at smerter under samleie er normalt, fordi de mener at seksuell nytelse ikke er så viktig, fordi de er redd for å miste partneren hvis de ikke gjennomfører et samleie, eller at de føler at partneren har rett til samleie selv om det gjør vondt.

Hvorfor fører ikke smerten til at kvinner dropper den smertefulle aktiviteten? I en undersøkelse fra Sverige var den viktigste årsaken til å fortsette at de ønsket å være "normale". Det å være en "normal" kvinne innebar for disse kvinnene å være villig til å ha samleie. «Normal» var å være oppmerksom og følsom overfor partnerens seksuelle behov, og ikke minst å tilfredsstille partneren selv om det innebar smerte.

I motsetning til menn er det mulig for kvinner å ha samleie uten seksuell tenning og begjær. Menn er beskyttet mot dette da det bare er mulig for dem å gjennomføre et samleie med ereksjon. Smerter hos menn forekommer derfor meget sjeldent under samleie, kun hos 0,2 til 8 prosent i befolkningen.

Ellen Laan, som er en av verdens ledende forskere på kvinnens seksualitet, gjorde nylig en undersøkelse på hvilke motiver kvinner med dyspareuni hadde for å være med på smertefulle seksuelle samleier. I forhold til en kontrollgruppe med kvinner uten seksuelle problemer viste det seg at disse kvinnene hadde sjeldnere sex for nytelsen sin skyld, men gjorde det av pliktfølelse. Enten for å holde partneren unna andre kvinner eller for å knytte ham tettere til seg. Undersøkelsen viste også at de var mindre seksuelt selvstyrte enn kvinner uten seksuelle problemer. Det vil si at de tok mindre kontroll og ansvar for egen seksuelle nytelse.

Dessverre, og samtidig forståelig, unngår disse kvinnene fysisk kontakt med sine partnere i frykt for komme i situasjoner som kan lede til seksuelle tilnærmelser. Men å unngå fysisk kontakt kan føre til at den andre føler seg avvist eller ignorert.

Det er derfor viktig at begge parter får opplæring om kvinnens kjønnsorgan, og ikke minst behandling som tar sikte på å øke hennes seksuelle tenning og nytelse, som igjen fører til seksuell nytelse for paret.

God helg Telemark.